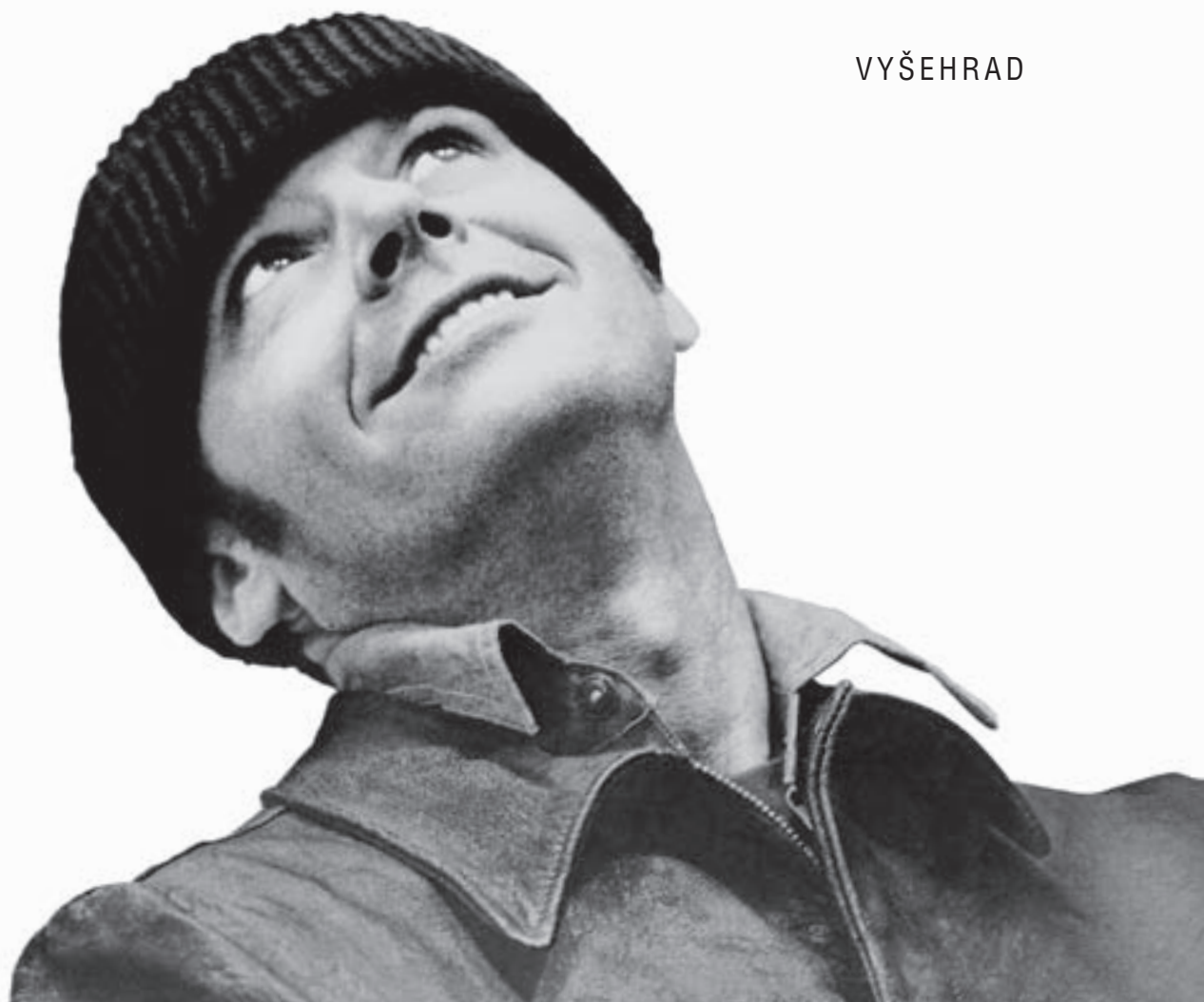

JACK NICHOLSON

MARC ELIOT

VYŠEHRAĐ

JACK NICHOLSON

MARC ELIOT

VYŠEHRAĐ

Kniha vychází
v roce 80. výročí založení
nakladatelství Vyšehrad
|1934 – 2014|

MARC ELIOT

JACK NICHOLSON

Z anglického originálu Nicholson: A Biography,
vydaného nakladatelstvím Crown Archetype roku 2013,
přeložila Jaroslava Hromadová
Obálku, vazbu a grafickou úpravu navrhl Vladimír Verner
Odpovědná redaktorka Marie Válková
E-knihu vydalo v roce 2014 nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,
jako svou 1291. publikaci
Vydání v elektronickém formátu první
(podle prvního vydání v tištěné podobě)
Doporučená cena E-knihy 240 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.
Praha 3, Víta Nejedlého 15
e-mail: info@ivysehrad.cz
www.ivysehrad.cz

Copyright © 2013 by Rebel Road, Inc.
This translation published by arrangement with Crown Archetype,
an imprint of the Crown Publishing Group, a division of Random House,
LLC.
Translation © Jaroslava Hromadová, 2014

ISBN 978-80-7429-495-2

Tištěnou knihu si můžete zakoupit na www.ivysehrad.cz
Elektronické formáty připravil KOSMAS, www.kosmas.cz

*Věnuji památce Andrewa Sarrise, moc nám chybí
naš skvělý učitel a kamarád, kritik a historik,
a zesnulé Karen Blackové za její obrovský přínos
a nekončící spolupráci.
A jako vždycky malému kakaovému medvídkovi.*

„Člověk se ze svého narození nikdy úplně nevzpamatuje.“

JACK NICHOLSON

JOHNN JOSEPH „JACK“ NICHOLSON JR. SE NARODIL 22. DUBNA 1937 doma v New Jersey. Tak se praví v úředním rodném listu, který uvádí jako rodiče Johna a Ethel May Nicholsonovi. Jak rostl, říkal Ethel May „Mud“ (zkrácenina z Mudder), což byl Jackův výraz pro matku.¹

Ethel May byla statečná živitelka rodiny. Mnoho let pracovala v pokoji ve druhém patře rodinného domku v Neptune City jako kadeřnice, a jakmile si vydělala dost peněz, aby mohla živnost rozšířit, přestěhovala se s celou rodinou do lepší čtvrti a otevřela si několik výnosných salonů krásy.

John J. Nicholson nebyl ani trochu jako Ethel May. Chyběly mu peníze i ctižádostivost. Občas si našel nějakou manuální práci. Když byl Jack malý, špatně snášela Johnovo pití, a tak ho vyhodila z domu. Potom žil z ruky do pusy, často spal v parcích na lavičce a občas pod mostem. K Ethel May přicházel většinou o svátcích, kdy ho nechala s rodinou najíst. Třebaže ho Jack vídal jen zřídka, považoval ho za pravého otce.

V té době prošli rodinným domem různí muži. Mezi nimi Don Furcillo-Rose, tmavovlasý, elegantně oblečený, usměvavý fešák. Byl to přítel Jackovy starší sestry June, která však nečekaně odešla z domu, aby si splnila sen a dostala se do showbyznysu. Roztomilý a hezký Furcillo-Rose, o deset let starší než June, byl příležitostný hudebník a hrál s různými kapelami v Jersey Shore, kde se nejspíš poprvé setkali.²

Ethel May se podle všeho nelíbilo, že se Furcillo-Rose motá kolem June, a kdykoli je přistihla spolu, varovala ho, aby se držel od její nezletilé dcery

¹ Jack si brzy s oblibou vytvářel vlastní řeč zkracováním slov, aby zněla legračně, ale udržela si nebo někdy zesílila význam. Později, když se přestěhoval do Los Angeles a potloukal se tam s postbeatnickou/kerouakovskou bandou, začal do už tak barvitě mluvy přibírat rytmickou řeč. Ta měla původ v hudbě a vycházela ze zvuku jazzu a raného roknrolu zpívaného a cappella.

² Don Furcillo vystupoval pod uměleckým jménem Don Rose. V knihách a časopisech se o něm často píše jako o Donu Furcillovi-Roseovi.

dál, nebo ho nechá zavřít. Když June odešla z domova, Furcillo-Rose se tam občas objevoval, ale s otevřenou náručí ho nevítila ani Ethel May, ani Lorraine nebo její manžel Shorty. Mud věděla, že se s June hodně sblížili, tak ho čas od času nechala přespát v Junině prázdném pokoji. Koneckonců jistým způsobem patřil do rodiny.

Ani malý Jack neměl Furcilla-Rose nikdy rád, protože z něj táhla whisky a cigarety a pořád něco šeptal Ethel May, aby to nikdo jiný neslyšel. Furcillo-Rose toho s ním moc nenamluvil. Jack zbožňoval Lorraine a George W. „Shortyho“ Smithe. „Shorty pro mě byl otec, jakého každý potřebuje.“

Lorraine byla úplně jiná než June. Nikam neutíkala a nebyla žádný snílek. Vyhovovalo jí být manželka v domácnosti. Provдалa se za Shortyho, jakmile byla plnoletá. Chodili spolu od jejích sedmi a jeho jedenácti. Ve volném čase, kterého měl spoustu, protože bylo těžké najít si stálou práci, učil Jacka všechno, co obvykle chlapce učí pravý otec. Jak při čurání zvednout prkýnko za záchodě, jak chytit baseballový míč. Jak udržet kolena u sebe, když na něj míč letí. Jak ho chytit do rukavice a přidržet ho druhou rukou. Kdysi Shorty podlehl Juninu naléhání a chodil s ní to tanečních, takže ona měla partnera, který ji pořád neosahával, a on získal nebyvalou pružnost. Na střední škole hrál trochu fotbal, i když byl moc malý a nedostal se do výběru. Vydělával si jako pomocník průvodčího ve společnosti Conrail, ale z práce ho tolikrát propustili, že se tomu nemohlo říkat zaměstnání. Za druhé světové války se rozhodl vstoupit do obchodního loďstva, kde měl zajištěno třikrát denně jídlo, nocleh a pravidelný plat, který vždycky posílal Lorraine.

Jack si na June nepamatuje, ale vzpomínal na všechny historky, které se o ní vyprávěly doma při jídle. „Moje sestra June to byl jiný příběh,“ řekl pro *Rolling Stone*. „Odešla z domova v šestnácti. Vystupovala jako tanečnice u Earla Carrola a znala Luckyho Luciana. Vzala si zkušebního pilota z amerického týmu, který překonal hranici zvuku. ... Potom June odjela do Kalifornie, našla tam zajímavou práci a poznala zajímavé lidi. A zemřela. Velice mladá. Na rakovinu.“

Jack to vyprávěl redaktorovi časopisu, jako kdyby to byl nástin nějakého scénáře, vymyšlený příběh, který skončí tragicky. O krásné princezně June, odsouzené k záhubě. Jack byl taky teprve teenager, když se rozhodl odejít z domu a zamířit na západ, za svými sny o slávě v showbyznysu. Prohlásil, že chce být hercem. Podobně jako June měl bláznivé představy, které vyplývaly z nedostatku opravdové příležitosti.

Po příjezdu do Los Angeles u ní krátce bydlel. Pak se mu naskytla pravidelná práce a odstěhoval se. Navštěvoval několik hereckých kurzů a našel si uplatnění v nezávislých filmech. Počáteční postavy „rebela“ mu zajistily větší role v lepších filmech a nakonec se z něj stala hvězda, i když to trvalo mnoho těžkých let. Stejnou měrou ho chválili fanoušci i kritici. Oceňovali, jak je na plátně sympatický, i to, jak se pokaždé bez ohledu na konkrétní postavu zdá, že hraje sám sebe. Lidé chodili do kina nejen kvůli filmům, v nichž hrál, ale taky kvůli němu. Diváci milovali Jacka – nebo filmového hrdinu, kterého si s Jackem ztotožňovali.

Hraní pro něj bylo přirozené a byl pro to dobrý důvod. Jeho americké dětství bylo klam. V domě v Neptune City bylo všechno jinak, než jak to vypadalo. Všichni v jeho dětství hráli nějakou roli a hráli ji dobře. Jack se neučil hrát od Marlona Branda nebo dokonce Stanislavského. Naučil se to od June, Lorraine, Johna, Shortyho, Dona, a nejvíc ze všech od Ethel May.

VŠECHNY VELKÉ FILMOVÉ HVĚZDY, a Jack je nepochybně jednou z největších, v sobě ve skutečnosti ukrývají dva lidi: soukromou osobu mimo plátno a slavného herce na plátně, který hraje postavy, za něž ho diváci zbožňují. Kvůli této dualitě diváci, a někdy i filmoví kritici a historici, obtížně rozlišují postavy, jež herec hraje, od herce samotného. Filmoví herci se nás snaží lstí přesvědčit, že jsou těmi, kterými nejsou. Tváří se, že svému publiku říkají pravdu, a v tom je jejich rozpor. Hraní je umění neupřímnosti.

Jack svou povahu – veselou, pohodovou, svobodomyslnou, vášnivou a pohotovou – vnášel skutečně do všech svých filmů, dokud se jednoho dne v roce 1974 nedověděl strašné rodinné tajemství, které předčilo veškeré „hraní“. Bylo to něco tak hlubokého, tak temného a tak podvodného, že to změnilo úplně všechno v jeho životě a samozřejmě i jeho hraní. Než se tajemství prozradilo, natočil *Poslední eskortu* (*The Last Detail*), kde jeho Billy „Bad Ass“ Buddusky věří ve svou nezranitelnost. Je tvrdý, zábavný, drzý a pudový. Na začátku filmu je nevinný a zůstane takový, přestože pozná rozpor ve svých povinnostech. V *Čínské čtvrti* (*Chinatown*), kde hrál potom, ztělesnil detektiva J. J. Gittese, symbol autority. I Gittes je tvrdý, zábavný, drzý, ale přitom zranitelný a přirozeně inteligentní. Pro diváky byl tohle lepší, mám na mysli sympatičtější výkon. Diváci milují sympatickou zranitelnost svých hrdinů.

Ale pro Jacka to nebyly jenom vnější rozdíly. Jeho způsob hraní se nezměnil. Měnila se však jeho osobnost, protože se změnil Jack jako člověk.

Před *Čínskou čtvrtí* točil pro Michelangela Antonioniho *Povolání: reportér* (*The Passenger*), který však se začal promítat později. Hlavní hrdina tohoto filmu nemá jasnou identitu a celý film hledá sám sebe. Jeho cesta slouží jako přechod mezi postavami „Bada Asse“ Budduského a J. J. Gittese. Osvobození trefně pojmenovaného Davida Lockea spojuje obě dvě postavy. Dokonalé metaforické pozadí filmu tvoří občanská válka v Čadu. Locke narazí v hotelu na mrtvého muže a přivlastní si jeho identitu, doslova i obrazně se jím stane. Gittes v *Čínské čtvrti* začíná jako nevinný, ale když film končí, je už protřelý. Ve skutečném životě si Jack kousl do zakázaného jablka, když se dověděl o rodinném tajemství a zaplatil za ně.³ Po zbytek života nebyla už žádná Jackova postava tak nenucená, přirozená a nevinná. To mají lidé ve skutečnosti na mysli, když hovoří o rozdílu mezi Jackovými dřívějšími výkony v „osobních“ filmech a pozdějšími rolemi ve filmech komerčnějších mainstreamových.

Po roce 1974 – s jednou dvěma výjimkami – už nehrál čistě romantického hrdinu. A ve skutečném životě, kde pro něj ženy i nadále zůstávaly zdrojem potěšení i bolesti, od nich nedokázal plně přijmout opravdovou lásku a důvěřovat jim. Jeho sedmnáctiletý vztah s Anjeliou Hustonovou, která mu byla nejbližší, byl plný začátků a konců, hněvu, frustrace a nestálých nevěr na obou stranách.

To, co následuje, je příběh Jacka Nicholsona filmové hvězdy a Jacka Nicholsona člověka. Jack natočil dvaasedesát filmů, zatímco Jack jako člověk hrál stále jedinou roli, s níž se pokoušel vyrovnat a zlepšit si s její pomocí život. Toho, kým opravdu je.

Sám sebou.

³ Pozoruhodnou podobnost mezi tím, co Jack odhalil ve skutečném životě, a mezi příběhem *Čínské čtvrti*, jejíž scénář napsal jeho tehdejší kamarád Robert Towne, Jack nazval náhodou, protože film byl napsán dřív, než se dověděl pravdu o svém původu. Jenže při podrobném zkoumání chronologie událostí se ukazuje, že Jack to věděl dřív, než vznikl scénář *Čínské čtvrti*, a velice pravděpodobně přispěl Towneovi při jeho psaní větší měrou osobní skutečnosti, než měl původně v úmyslu.

ČÁST I

TĚŽKÁ
CESTA K BEZ-
STAROSTNÉ
JÍZDĚ

Dennis Hopper, Peter Fonda a Jack Nicholson v *Bezstarostné jízdě*
režiséra Dennise Hoppera z roku 1969. FOTO ISIFA/GETTY IMAGES

„V žilách mi proudí krev královská...“

JACK NICHOLSON

JACK NICHOLSON VYROSTL V NEW JERSEY, V MALÉM SAMOSPRÁVNÉM městě okresu Monmouth Neptune City. Leží přibližně osmdesát kilometrů jižně od Manhattanu nedaleko Jersey Shore a Asbury Parku, osobité mekky lunaparků a zábavních automatů, které tak silně uchvátily představivost dětí z dělnických rodin z jižního Jersey. Asbury Park nepotřebuje další dávku mýtů. Bohatě stačí hojná žeň nesčetných snů o dobru, z nichž nejvýznačnější jsou – kromě Jacka – Bruce Springsteen, Danny DeVito a o něco dříve dvojice filmových komiků té doby, kterou tvořil hubený Bud Abbott a milý obtloustlý *blbeček* Lou Costello.¹

Dům Ethel May byl neustále plný žen, které se tam nechávaly načesat, a vodily s sebou děti, aby ušetřily za hlídání. A uprostřed všeho toho shonu a ženského klevetění měl malý Jack problém najít si v tom hlučném domě páchnoucím chemikáliemi klidné místo. Později o tom řekl: „Vzhledem k tomu, že kolem mě bylo tolik estrogenu, je zázrak, že se ze mě nestal teplouš.“ Když mohl, někdy se vykradl, ztratil se v písku na pobřeží a toulal se bez cíle po mnoha levných a nevkusných atrakcích.

Sám mohl dělat ještě další dvě věci – číst komiksy a sbírat kartičky s basketbalisty. Jako chlapec žil ve světě vysněných superhrdinů. Únik mu pomáhal zmírnit samotu, pramenící z toho, že i když měl doma kolem sebe tolik lidí, většinu času byl sám. To vedlo k častým výbuchům vzteku, jimiž se částečně snažil upoutat pozornost. Jeho sestra Lorraine vyprávěla, že když Jack nemohl v něčem dosáhnout svého, jeho vztekání „dunělo domem jako zemětřesení“. Jednou o Vánocích si vzal pilku a uřízl nohu jídelního stolu. Za to mu Ethel May dala místo dárku uhlí. Jack křičel, dokud mu nedala skutečný dárek, a teprve potom se uklidnil. Jindy když telefonovala, si lehl na zem, kopal a vrískal, až musela zavěsit. Jak vzpomínal: „Později

¹ Lou Costello se narodil trochu dál na sever New Jersey v Patersonu.

jsem měl často pocit, že jsem nechtěný – že jsem jako dítě způsobil rodině problémy. Víte, matka a otec se rozvedli, než jsem se narodil... To muselo být pro matku hodně těžké... “ Trvalo desetiletí, než Jack pochopil, z čeho ty pocity pramenily.

Jako většina vrstevníků Jack obdivoval Joea DiMaggia a měl všechny jeho kartičky. Jednou ho poslali do koloniálu pro chleba a pro mléko, ale on peníze utratil za nejnovější komiksy *Sub-Mariner*, *Human Torch*, *Captain Marvel* a *Batman*. Ten se mu líbil nejvíc, protože měl rozvinuté lidské schopnosti, spíš než nadlidské dovednosti nebo nadpřirozenou moc. Rád měl i postavu Jockera. Když přišel domů, Ethel May mu dala výprask a všechny komiksy mu zabavila.

Od velice útlého věku si uvědomoval svou sexualitu. „Cítil jsem velké puzení. Pamatuju si, jak jsem se ve vaně přinejmenším mentálně vzrušil svými představami. Nebylo mi tehdy ani osm. Chci říct, že jsem měl velkou touhu.“

KROMĚ TOHO EXISTOVALY FILMY. Mladý Jack trávil skoro každé sobotní odpoledne v místním kině Palace, kde hltal kreslené filmy a epizody seriálů, které končily tak, že se zdálo nemožné, aby hrdina přežil. Byly to drastické seriály postavené takovým způsobem, aby se malí diváci vraceli příští sobotu na další maraton celuloidu, sodovky, popcornu a zázraků.

I když se jim někdy nedostávalo peněz, „nikdy jsem si nepřipadal chudý“, vzpomínal Jack. „Neptun se dělil na oblast, kde žila nižší střední třída, a na oblast, kde žila vyšší střední třída. Ethel May Nicholsonová byla dost chytrá a přestěhovala nás do té lepší...“ Živnost jí prosperovala, a tak v roce 1950, to bylo Jackovi třináct, přestěhovala celou rodinu o velmi důležité tři kilometry severněji do Spring Lake. Do lepší čtvrti na druhé straně dráhy, jíž se někdy přezdívalo Irská riviéra Jersey Shore. Usídlila se i s kadeřnictvím na Mercer Avenue 505 právě včas, aby Jack mohl začít chodit na střední školu Manasquan, což byla jedna z lepších všeobecně vzdělávacích veřejných škol v jižním New Jersey.

Pro všechny, kromě Jacka, byla velká událost, když Ethel May koupila jeden z prvních televizorů v bloku, černobílou krabici na nohách. Jack raději chodil v sobotu dopoledne do kina dívat se na velké plátno, než by sledoval rozmazaný, rozvleklý pořad na malé blikající obrazovce. Dojem na něj neudělaly ani *Dobrodružství Supermana* či *Osamělý jezdec*. Pro něj byly lepší v komiksové podobě nebo jako výplod jeho živé představivosti. Dokonce když se některé děti z okolí mačkaly u nich v obýváku, aby se

podívaly na ten nový zázrak s obrázky a zvukem, Jack o to nejevil pražádný zájem.

Zatím u něj nepropukla puberta (jak by měla). Pořád byl menší než ostatní chlapi a na břiše mu zůstávaly dětské tukové polštáře. Nakonec o ně přišel, ale nikdy nebyl svalnatý, jak si přál, ani dost vysoký, aby mohl hrát oblíbený basketbal. Přebytečnými kily a malou výškou si od spolužáků vysloužil posměšnou přezdívku „Tloušťík“. A taky trpěl silným akné. Pleť měl plnou vrátek, po kterých mu zůstávaly jizvičky na obličeji, na ramenou, na prsou a na zádech, a kvůli tomu se nemohl během své filmové kariéry nikdy ukázat bez košile, pokud nebylo příznivé osvětlení a nenanesli mu odborně na tělo a na tvář make-up.

Na střední škole se dobře učil – byl chytrý, inteligentní a měl analytické myšlení – ale pro něj bylo nejdůležitější to, co mu chybělo. Vysoká postava a fyzická síla, aby mohl hrát míčové hry. Také to zkoušel s fotbalem, ale i na něj byl moc malý a slabý. Musel tedy přijmout funkci správce výstroje baseballového týmu, která se smrškla na nošení pálek, míčků a rukavic hráčů... „Chtěl být atletem a nejspíš ho v té době frustrovalo, že není o trochu větší, o trochu vyšší, možná dokonce o trochu starší. V každém kolektivu byl vždycky nejmladší...“ vzpomínal jeden spolužák. Místo toho o kolektivních hrách psal. Zjistil, že mu to jde snadno. Líbilo se mu, když na papíře zachytil dění, jako kdyby hrál společně s družstvem. Napsat dlouhou větu bylo skoro stejně dobré jako dát koš. Skoro.

V roce 1953, ve třetím ročníku na střední škole, se šestnáctiletý Jack, hezký díky irským předkům – i přes akné – a nyní štíhlejší, svalnatější, s ostrým jazykem, proměnil ze zakrslíka na jednoho z nejoblíbenějších chlapců ve třídě. Poprvé v životě si dívky začaly všimnout jeho osoby – z „Tloušťíka“ se stal „Nick“ (zkrácené z Nicholson) – i širokého úsměvu od ucha k uchu, jako kdyby mu obličej rozřízli otvírákem na konzervy. I když učitelé ho neustále podezírali ze škodolibosti, nejhorší, co mu kromě drzé chování hlavně vytýkali, bylo kouření. Zvykl si kouřit dvě krabičky denně a nemohl s tím skoncovat. Varovali ho, že kvůli kouření přestane růst. Smál se tomu, ale vyrostl jenom metr sedmdesát sedm – byl menší než Steve McQueen, menší než Paul Newman, menší než Robert Redford, stejně velký jako Robert De Niro, vyšší než Al Pacino a Bob Dylan.

Když se mu nepodařilo dostat se do nějakého týmu, nakonec se zaměřil na vystupování ve školních divadelních hrách, což nevyžadovalo vysokou postavu a sílu atleta. Zkoušel jednu na jaře ve třetím ročníku a zjistil, že ho to baví a je v tom dost dobrý. Jmenovala se *Ž bláta do louže* (*Out of the Frying Pan*), autorem byl Francis Swann a byla to komedie o mladých lidech,

kteří se pokoušejí zahrát si na Broadwayi. Úspěšně se dávala v roce 1941 na Great White Way a potom se Swannovi mladí hrdinové stali základním kamenem divadelních souborů na středních školách po většinu čtyřicátých a padesátých let, než uvolnili místo modernějšímu repertoáru. Jack měl v tomto představení malou roli, ale stačilo mu to, aby se ve vyšších ročnících přihlásil do školního dramatického kroužku.

Ve volném čase mezi zkouškami Jack pracoval jako uvaděč v místním kině Rivoli v Belmaru, aby si vydělal na cigarety. Tam se z denního světla a pozornosti, kterou vyvolával ve škole díky hraní, přesunul do temnoty divadla, kde mohl pořád dokola sledovat opravdové herce, studovat každický jejich pohyb, snažit se zjistit, jak dělají to, co dělají, a jak by to mohl dělat taky tak. Za teplejšího počasí pracoval jako plavčík na nedalekém Bradley Beach (pořád nosil košili, aby nebylo vidět jeho akné na prsou). Bylo příjemné prohlížet si hezké mladé dívky v plavkách, jak se opalují.

Ve vyšších ročnících získal roli v jedné z nejbláznivějších her Johna Patricka *Podivná paní Savageová* (*The Curious Savage*), kterou původně napsal jako scénář pro legendu němého filmu Lillian Gishovou. Pojednává o staré ženě, zavřené do ústavu pro duševně nemocné, kde měla kolem sebe blázny, a jednoho z nich, Hannibala, hrál Jack. Byl v tom tak dobrý, že ho na konci studia spolužáci zvolili nejlepším hercem.

I když byl u dívek stále oblíbenější díky svému hraní a přestože pracoval jako plavčík, pořád se mu nedařilo s některou začít chodit. Díky břitkému humoru a vtipným komentářům působil po celá studia něco jako třídní šašek a své zklamání velkou měrou zmírňoval inteligencí. Sice nedokázal získat dívky fyzickou zdatností, ale mohl se k nim přiblížit tak, že je rozesmál. V důsledku toho byl v maturitním ročníku obklopen těmi nejkrásnějšími dívkami, na které se však mohl jenom dívat. Sandra Hawesová, nejlepší herečka maturitního ročníku, princezna pro prince Jacka, vzpomíná: „Poflakoval se s nejoblíbenějšími dívkami na střední..., protože s ním byla legrace..., i když nikdy neměl opravdovou životní lásku..., nejspíš byl jediný, kdo nemusel mít přítelkyni..., byl vtipálek, šprýmař, pořád řádl.“ Jeho verbální atletika mu vynesla přezdívku Weaver (Snovač). Vždycky se mu podařilo najít způsob, jak je všechny nakonec dát dohromady. Navzdory svému zlovyku olizovat si během vyprávění rty.

Díky pověsti hodného hochy ho zvolili zástupcem předsedy maturitní třídy, přestože se oblékal jako rebel a nosil špinavé džíny a motorkářskou bundu. Inspiroval ho k tomu film Lászlóa Benedeka *Divoch* (*The Wild One*), který měl premiéru v prosinci 1953 a hlavní roli rebela motorkáře v něm hraje Marlon Brando. Má neodolatelný úsměv, který naplno předvedl

jenom jednou na takzvaném šťastném konci filmu. Učitelům se Jackovo oblečení nelíbilo, ale radši se dívali na druhou stranu. V červnu toho roku měl ukončit školu, tak bylo zbytečné to na poslední chvíli nějak hrotit.

ODMATUROVAL NA MANASQUANU v červnu 1954. Do té doby si naspořil dost peněz za práci v kině a plavčíka, aby si mohl koupit ojetého studebakera, rok výroby 1947 (Jack se rád chlubil, že tak dobře hádal vítěze koňských dostihů, že mu pravidelné výlety během studia na závodiště do Monmouthu vydělaly peníze na auto). Když žádal o řidičský průkaz, poprvé zjistil, že neexistuje žádný záznam o jeho narození. Předpokládal, že se narodil doma jako jeho sestry. Pro stát Jack Nicholson neexistoval. Ethel May vyplnila dodatečně zprávu o narození na Ministerstvu zdravotnictví New Jersey. V něm uvedla datum a místo Jackova narození 22. dubna 1937, Sixth Avenue 1410, Neptune City, New Jersey. Podle toho se Jack opravdu narodil doma. Jako matku uvedla sebe, Ethel Rhoadsovou, a jako otce a svého manžela uvedla Johna Josepha Nicholsona.

Tím získal Jack úřední dokument, který potřeboval kvůli řidičskému průkazu, ale jak měl později zjistit, stejně jako tomu bylo s ostatními věcmi z rodinné historie, jimž věřil, nic z toho nebyla pravda.

„K hraní jsem se dostal tak, že jsem to obdivoval...“

JACK NICHOLSON

KDYŽ JSEM BYL DOST STARÝ, ZAMÍŘIL JSEM NA ZÁPAD, ABYCH UVIDĚL filmové hvězdy a našel si práci v některém studiu... Když říkám „obdivovatel“, nemyslím, že jsem prahl po autogramech nebo tak něco... Všichni mí vrstevníci byli fanoušci Marlona Branda.“

Jackovo rozhodnutí strávit nějaký čas v Los Angeles vyprovokovalo pozvání z toho nejnepravděpodobnějšího zdroje – od sestry June. Žila v Inglewoodu, v okrese Los Angeles s levnými byty na periferii Hollywoodu. Její cesta na západ nebyla jednoduchá. I přes námítky Furcilla-Rose se dva měsíce po Jackově narození rozhodla odjet z New Jersey a pokusit se samostatně o kariéru v showbyznysu. Přidala se k jedné z posledních varietních kočovných společností, která putovala z Filadelfie do Miami, zpátky na jih a na západ do Chicaga. V roce 1944, to jí bylo pětadvacet, vzdala snahu prorazit jako tanečnice a nastoupila do továrny na výrobu letadel. Tam poznala Murrayho „Boba“ Hawleyho, rozvedeného zkušebního pilota (možná překročil, nebo taky nepřekročil, hranici zvuku), který pocházel z bohaté rodiny, a provdala se za něho. Během následujících dvou let se jim narodily dvě děti, chlapec a děvče, a přestěhovali se do Southamptonu ve státě New York, což byla oblíbená destinace boháčů ze severovýchodu. Všechno bylo dobré až do dne, kdy Hawley bez varování June a děti opustil a odešel k jiné ženě. Zničená June se nakrátko vrátila do New Jersey a pak se i s dětmi vydala do Los Angeles, doufajíc, že začne nový život.

Když Jack roku 1954 odmaturoval, June mu jako dárek poslala letenku do Hollywoodu a pozvala ho, aby u ní strávil léto. Jack to s radostí přijal nejen proto, že bude se sestrou, ale že se projde po stejných ulicích a bude dýchat stejný vzduch jako jeho tajný idol Marlon Brando.

Je zvláštní, že i když byl mezi spolužáky tak oblíbený, se svou cestou na západ se nikomu z přátel nesvěřil. Jako kdyby pro něj nic neznamenali a jenom mu komplikovali život. Hlavně dívky. Z Kalifornie odjížděl

pořád jako panic. Ethel May slíbil, že se do dvou měsíců vrátí a přihlásí se na Delawarskou univerzitu, kde mu výborný výsledek maturitní zkoušky zajistil stipendium na technice.

JUNE ZÁHY LITOVALA, že Jacka pozvala, a Jack záhy litoval, že pozvání přijal. Byl malý už pro ni a její dvě děti, natož ještě s Jackem. Vysedával tam celý den, mrzutý, schlíplý, dlouho vyspával a vyjídal malou ledničku. Oddechla si od něj jediné tehdy, když zmizel do nedalekého Hollywood Parku, kde se oddával oblíbené zábavě – sázení na koně. Když mu došly peníze, jezdil autobusem do Hollywoodu a prozkoumával jeho slavné ulice. Musel neustále obcházet všechny ty malé modrozelené domy.

Tuto továrnu na sny vybudovala první generace filmových magnátů, kteří získali pomerančovníkové háje, pokrývající hektary levné půdy, změnili je na studia a postavili domky pro zaměstnance – maskéry počínaje a herci a herečkami konče. Vznikly malé obchůdky, kde většině herců a techniků poskytovali dvě nezbytné věci – v kavárnách si mohli cestou do práce zakouřit a vypít horkou, kouřící kávu a po večerech se uchylovali do barů a užívali si tam až do zavíračky. Každou noc už bylo v jedenáct všude zavřeno. Filmování začínalo za svítání.

V roce 1935 se společnost přesunula na západ, kde neplatila žádná pravidla, mezi Hollywoodem a Beverly Hills na Sunset Boulevardu, známém jako Sunset Strip. Nebyla tam žádná policejní stanice ani místní úřad a sexu a alkoholu bylo, co hrdlo ráčí. Mnoho kaváren a barů na Stripu vlastnili sami herci a pro ty, co se nedokázali bez problémů seznamovat, byla všude spousta nevěstinců s neuvěřitelně krásnými dívkami. Mnohé z nich přes den vystupovaly v drobných rolích ve studiích jako „hvězdičky“, jak si nechávaly říkat, a čekaly na velkou příležitost. Jenže do té doby si potřebovaly vydělat na zaplacení účtů.

Hlavní hollywoodská studia desítky let podléhala omezení, co lze natáčet a co lze promítat. Točila filmy, distribuovala je a vlastnila kinosály, kde se promítaly. Toto železné sevření se začalo uvolňovat v roce 1948, kdy Nejvyšší soud prohlásil Hollywood za oligopol, a díky tomu se pohled na filmy začal brzy měnit. Vstup nezávislých filmů označoval počátek konce zákona o cenzuře a Hollywood, nikoli však nutně hlavní studia, začal vyrábět zajímavější filmy, zabývající se tématy, jež se vymykala schématu chlapec se seznámí s dívkou, který převládal ve zlatém věku studií. Hlavní role v těchto filmech hrály nové hvězdy a nikdo nestoupal rychleji než Marlon Brando.

V červenci 1954, krátce po Jackově příjezdu do Hollywoodu, se konala premiéra snímku Eliy Kazana *V přístavu* (*On the Waterfront*) s Marlonem Brandem. Johnnyho Strablera nahradil Terry Malloy a stal se nejnovějším rebellem amerického filmu, mužným, ale zranitelným, drsným chlápkem, hledajícím svou zmučenou duši.

Brando změnil navzdýcky předobraz, jak má vypadat americká filmová hvězda. Herci byli mladší a mužnější. Brando jako Terry Malloy ve snímku *V přístavu* svým výkonem nadchl Jacka a celou generaci mladých, hvězdami ohromených chlapců, kteří se stejně jako on chtěli stát příštím Marlonem Brandem.

PŘESTOŽE SI V JUNINĚ MALÉM BYTĚ připadal dost stísněně, a hlavně neměl rád, když mu neustále upravovala vlasy a ptala se ho, jestli se dost najedl, když vyprázdnil ledničku, a jestli si vyměnil prádlo a chovala se spíš jako matka než jako sestra, nevadilo mu to. „Na mém vztahu s ní byly jisté věci,“ vzpomínal Jack po letech. „Nějaká faleš. A pamatuju si, že mě napadlo, čeho se má sestra bojít, když mě tak zbožňuje.“

I když na něj Mud na podzim toho roku naléhala, aby se vrátil na východ a začal studovat na vysoké škole, Jack věděl, že není cesta zpátky. Na konci léta se rozhodl, že příležitost získat vyšší vzdělání vymění za možnost projít školou života. Našel si malý levný byt v Culver City, několik kilometrů jižně od Hollywoodu. Když se mu chtělo, vyspával do odpoledne, aniž by ho June neustále otravovala, potom vstal a odešel do práce. Našel si částečný úvazek, aby mohl zaplatit za byt. Doplnoval zboží v hračkářství na Hollywood Boulevardu.

Po práci si mohl zajít na jídlo do Romerovy kavárny ve Wilshiru, což byl zapadáček pro spoustu nových rádoby rebelských herců. Jack neměl díky své společenské povaze problém se k nim přidat. Velice rád si s nimi svým zpěvavým newjerseyským přízvukem povídal o filmech. Všechny bavilo, když popisoval scénu z filmu *V přístavu*, kde Brando jako Terry sbírá rukavici, kterou Eva Marie Saintová jako Edie náhodou upustí, zatímco se procházejí a povídají si. Terry ji zvedá a snaží se navléknout si ji na ruku, aby se jí dostal pod kůži. Pro Jacka měla tahle scéna větší kouzlo tím, že to byla improvizace. Saintové opravdu náhodou upadla při natáčení rukavice a Brando v tom jen pokračoval. Tento krásný příklad „pohotovosti“ podle herecké metody Stanislavského přiváděl Jacka i ostatní kavárenské kritiky do stavu naprosté blaženosti.